

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Mesto L.**, Š.L., IČO: X., právne zastúpeného JUDr. M. A., advokátom so sídlom v B., pobočka M., proti žalovanému: **JUDr. V. N.**, S., správca konkurznej podstaty úpadcu M. a.s. „v konkurze“, so sídlom L., IČO: X., právne zastúpenému JUDr. P. T., advokátom, so sídlom N., **o určenie právneho dôvodu a výšky správcom popretej pohľadávky vo výške 100 457,38 Eur**, na odvolanie žalobcu a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 12. novembra 2012, č. k. 52Cbi/3/2012-39, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 12. novembra 2012, č. k.: 52Cbi/3/2012-39 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom určil, že pohľadávka žalobcu vo výške 100 457,38 eur je oprávnená čo do právneho dôvodu a výšky a je pohľadávkou proti podstate, pričom žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol s poukazom na ust. § 29 a 31 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „ZKV“), že žalobca sa na základe uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn.: 55K/1/2004 domáhal proti žalovanému určenia pravosti pohľadávky vo výške 100 457,38 eur, ktorú mu správca na základe predloženého zoznamu pohľadávok proti podstate z 10. 05. 2012 poprel z dôvodu, že si svoju pohľadávku neuplatnil kvalifikovaným spôsobom. Zo spisu súd zistil, že žalobca doručoval na adresu úpadcu platobný výmer č. 90/2005 na daň z nehnuteľnosti podľa zákona 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na rok 2005

a týmto platobným výmerom mu vyrubil daň z nehnuteľnosti na rok 2005 spolu vo výške 3 105 022 Sk. Uvedený platobný výmer bol doručovaný na adresu úpadcu, avšak na doručení sa nachádza pečiatka SKP s dátumom prevzatia 19. 04. 2005. Žalobca doručoval na adresu úpadcu aj výzvu na zaplatenie daňových nedoplatkov, v ktorej uviedol nedoplatok vo výške 3 026 379 Sk ako daňový nedoplatok, daň z nehnuteľnosti za rok 2005 a požiadal, aby tento daňový poplatok bol zaplatený do 15 dní od doručenia výzvy. Na doručení, ktorá bola prevzatá 14. 11. 2005 sa nenachádza pečiatka správcu konkurznej podstaty. Žalobca na pojednávaní predložil súdu do spisového materiálu aj žiadosť o úhradu dane z nehnuteľnosti za 2004 adresovanú správcu konkurznej podstaty primátorovi mesta L., v ktorej mu správca konkurznej podstaty oznamuje, že obdržal dňa 09. 06. 2004 výzvu na zaplatenie nedoplatku na dani z nehnuteľnosti za obdobie do 04. 06. 2004 vo výške 735 810 Sk. Správca konkurznej podstaty ďalej oznámil, že M., a. s. „v konkurze“ je dlžný na dani z nehnuteľnosti len za obdobie od vyhlásenia konkurzu, a to 245 635 Sk, pričom spoločnosť sa snaží finančne zabezpečiť prevádzku, a preto správca konkurznej podstaty navrhol harmonogram splátok daňového nedoplatku.

Súd prvého stupňa zdôraznil, že v predmetnej veci ide o pohľadávky proti podstate, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu a sú splatné po vyhlásení konkurzu. Nie je pritom rozhodujúca vecno-právna povaha nároku, ale len časové hľadisko ich vzniku a splatnosti. V danom prípade sa podľa súdu prvého stupňa jedná o pohľadávku, ktorá vznikla po vyhlásení konkurzu a je splatná po vyhlásení konkurzu, pretože ide o daň z nehnuteľností za rok 2005, pričom konkurz bol vyhlásený na úpadcu dňa 27. 02. 2004. Preto pohľadávka žalobcu spĺňa zaradenie pohľadávky proti podstate, avšak sporné bolo v konaní uplatnenie pohľadávky žalobcom v konkurznom konaní. Uvedenú pohľadávku bol podľa súdu prvého stupňa, žalobca povinný uplatniť u správcu, hoci samotný Zákon o konkurze a vyrovnaní neuvádza a nešpecifikuje akou formou si má veriteľ uplatniť svoju pohľadávku.

Po vykonanom dokazovaní dospel súd prvého stupňa k záveru, že nárok žalobcu je dôvodný, teda že zaslanie jednak platobného výmeru a jednak výzvy na zaplatenie daňových nedoplatkov možno považovať za uplatnenie jeho pohľadávky ako pohľadávky proti podstate u správcu konkurznej podstaty v zmysle Zákona o konkurze a vyrovnaní. Podľa súdu prvého stupňa je nepochybné, že minimálne platobný výmer č. 90/2005 sa dostal do dispozície správcu konkurznej podstaty aj napriek tomu, že tento platobný výmer bol nesprávne

adresovaný na úpadcu, avšak na doručení o prevzatí tejto zásielky je pečiatka správcu konkurznej podstaty a dátum prevzatia 19. 04. 2005. Obdobne tak i výzva na zaplatenie daňových nedoplatkov, aj keď na nej sa už pečiatka správcu konkurznej podstaty nenachádza, avšak bola prevzatá na základe splnomocnenia 14. 11. 2005. Keďže už aj v roku 2004 komunikoval správca konkurznej podstaty so žalobcom ohľadne nezaplatenej dane z nehnuteľnosti a v tomto prípade išlo o daň z nehnuteľností za rok 2004, považoval súd prvého stupňa za zrejmé, že správca konkurznej podstaty vedel o povinnostiach ohľadne zaplatenia dane z nehnuteľnosti, či už za rok 2004, prípadne za rok 2005. Tiež z uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. 05. 2012, sp. zn.: 55K/1/2004, je podľa súdu prvého stupňa zrejmé, že správca konkurznej podstaty v zozname pohľadávok proti podstate ním predloženom, poprel pohľadávku žalobcu v celej výške 100 457,38 eur z dôvodu, že si ju neuplatnil kvalifikovaným spôsobom. Keďže pohľadávku žalobcu správca konkurznej podstaty zaradil do zoznamu pohľadávok proti podstate, je podľa súdu prvého stupňa zrejmé, že o tejto pohľadávke musel mať správca konkurznej podstaty vedomosť, a to z doručeného platobného výmeru, ako aj výzvy na zaplatenie daňových nedoplatkov, inak by túto pohľadávku žalobcu nemohol zaradiť do zoznamu pohľadávok proti podstate. Aj napriek skutočnosti, že podľa názoru súdu prvého stupňa nebola pohľadávka žalobcu prihlásená u správcu konkurznej podstaty úplne správnym spôsobom, mal súd prvého stupňa za preukázané, že predsa len žalobca doručil žalovanému doklady, na základe ktorých žalovaný túto pohľadávku žalobcu poprel z dôvodu neuplatnenia si ju kvalifikovaným spôsobom. Potom súd prvého stupňa mal za to, že pohľadávka u správcu uplatnená bola a považoval by za veľmi formalistické žalobu zamietnuť len z toho dôvodu, že platobný výmer a výzva neboli uplatnené priamo u správcu konkurznej podstaty, ale boli adresované len úpadcovi. Keďže súd prvého stupňa považoval pohľadávku za uplatnenú u správcu konkurznej podstaty už doručením platobného výmeru, prípadne výzvy na zaplatenie daňových nedoplatkov, nie je ani námietka premlčania vznesená žalovaným, podľa súdu prvého stupňa dôvodná. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa žalobe vyhovel. O trovách rozhodol súd prvého stupňa podľa § 150 ods. 1 O. s. p. Dôvody hodné osobitného zreteľa videl súd prvého stupňa v tom, že žalobca svojim správaním zapríčinil, že sa musel žalobou domáhať určenia pravosti pohľadávky na súde, pretože si ju neuplatnil kvalifikovaným spôsobom.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie žalobca aj žalovaný.

Žalobca podal odvolanie proti výroku, ktorým nebola žalobcovi priznaná náhrada trov konania, pretože v zmysle § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p. rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom žalobe vyhovel, avšak trovy konania žalobcovi nepriznal. Podľa žalobcu ak bola pohľadávka uplatnená takým spôsobom, ktorý nezakladá dôvod jej popretia správcom konkurznej podstaty a súd určí jej oprávnenosť, nemožno spravodlivo požadovať od žalobcu, aby znášal trovy konania. Preto žalobca žiada, aby odvolací súd ním napadnutý výrok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobcovi náhradu trov konania prizná.

Žalovaný vo svojom odvolaní konštatoval, že pre prihlasovanie daňovej pohľadávky platia osobitné ustanovenia zákona č. 511/1992 Zb., a to § 95 a nasl. Výrub dane sa podľa žalovaného nepovažuje za prihlásenie pohľadávky. Poukázal na to, že aj súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zdôraznil, že pohľadávka nebola riadne prihlásená, avšak správca mohol a mal vedieť o existencii tejto pohľadávky. V danom prípade sa podľa žalovaného je potrebné zamerať na dodržanie všetkých formálnych dôvodov a náležitostí prihlásenia si pohľadávky. Túto si bol podľa žalovaného, žalobca povinný uplatniť priamo u správcu. Vyplýva to aj z toho, že sídlo úpadcu a sídlo správcu nie sú totožné. Podľa žalovaného je nesporné, žiadnym dôkazom nevyvrátené, že prihláška nebola správcovi relevantným spôsobom doručená, čo bol aj dôvod popretia pohľadávky. Preto je podľa žalovaného potrebné sa zaoberať aj behom premlčacích lehôt, keďže by k prerušeniu mohlo dôjsť až dorúčením prihlášky pohľadávky správcovi. Vzhľadom na uvedené, žalovaný navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh zamietá, prípadne ho zruší a vec vráti na nové konanie a rozhodnutie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že ZKV neupravuje formu prihlásenia pohľadávky proti podstate (daňovej). V iných prípadoch však formu prihlásenia určuje. Z logického výkladu zákonodarcu je preto podľa žalobcu zrejmé vôľa neformalizovať prihlasovanie pohľadávok počas prevádzkovania podniku, keď je podnik

v konkurze. Žalobca dodal, že výkladu žalovaného nesvedčí ani zaužívaná prax, pretože v zmysle čl. 2 ods. 3 Ústavy SR nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec v rozsahu podľa ustanovenia § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania a po preskúmaní napadnutého rozsudku v medziach dôvodov uvedených v odvolaní, dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného je potrebné vyhovieť.

Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27. 02. 2004, č. k.: 55K/1/2004-348 bol na majetok spoločnosti M. a.s., so sídlom L., IČO: X., vyhlásený konkurz.

Žalobca vydal dňa 15.4.2005 platobný výmer č. 90/2005 na daň z nehnuteľnosti za rok 2005, ktorý správca konkurznej podstaty prevzal dňa 19.4.2005 a výzvou na zaplatenie daňových nedoplatkov zo dňa 08. 11. 2005 vyzval správcu konkurznej podstaty na zaplatenie daňového nedoplatku vo výške 100 457,38 eur (3 026 379 Sk) za daň z nehnuteľnosti za rok 2005.

Žalovaný poprel pohľadávku žalobcu v celej výške z dôvodu, že si ju neuplatnil kvalifikovaným spôsobom. Túto pohľadávku si v dôsledku toho žalobca uplatnil v zmysle § 29 ods. 5 ZKV na súde.

Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov daňová povinnosť vzniká okamihom, kedy nastali skutočnosti zakladajúce daňovú povinnosť podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov (napr. zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov).

Podľa § 31 ods. 1 písm. f) ZKV (platného a účinného v posudzovanom prípade) v priebehu konkurzného konania možno uspokojiť kedykoľvek pohľadávky proti podstate.

Podľa § 31 ods. 3 písm. a) ZKV pohľadávkami proti podstate sú pohľadávky, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu a sú splatné v priebehu konkurzu.

Podľa § 31 ods. 5 ZKV nárok podľa odseku 1 okrem nárokov uvedených v písmenách c/, d/ a e/ treba uplatniť u správcu.

Daňová povinnosť, ktorá vznikla po vyhlásení konkurzu je prednostnou pohľadávkou v zmysle ust. § 31 ods. 1 písm. f) a ods. 3 zák. č. 328/1991 Zb. v neskoršom znení (ZKV), ktorá má favorizované postavenie, s uspokojením kedykoľvek v priebehu konkurzu, mimo rozvrhu a zásadne v plnej výške.

Žalobcom prihlásená pohľadávka predstavuje daňový nedoplatok za daň nehnuteľnosti za rok 2005. V danom prípade ide preto o daňovú pohľadávku podľa § 95 ods. 5 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov. Medzi účastníkmi konania nie je sporné, že uplatnená pohľadávka žalobcu je pohľadávkou proti podstate (daňový nedoplatok za daň nehnuteľnosti za rok 2005), pretože vznikla po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu a je splatná v priebehu konkurzu (ust. § 31 ods. 2 ZKV). Predmetnú pohľadávku si žalobca uplatnil v súlade s ust. § 31 ods. 5 ZKV priamo u správcu konkurznej podstaty, a to doručením platobného výmeru č. 90/2005, ktorý bol doručený správcovi konkurznej podstaty dňa 19.4.2005. Keďže ustanovenie § 31 ods. 5 ZKV neupravuje striktnu formu, v akej si veriteľ má uplatniť pohľadávku proti podstate u správcu, veriteľ tak môže urobiť aj doručením daňového platobného výmeru, z ktorého obsahu vyplýva bez pochybnosti charakter pohľadávky, jej výška a právny dôvod uplatnenia pohľadávky. Iné náležitosti uplatnenia pohľadávky proti podstate ako upravené v § 31 ods. 5 ZKV zákon neukladá. Preto námietku správcu, že žalobca (veriteľ) si u neho nemohol uplatniť pohľadávku proti podstate doručením platobného výmeru, bez označenia, že ide o konkurznú prihlášku, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Uplatnenie pohľadávky proti podstate, ktorá vznikla po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu, priamo u správcu sleduje urýchliť, zjednodušiť a nekomplikovať prevádzku úpadcu správcom a jeho každodenné rozhodovanie o správe majetku úpadcu. Zo skutkových zistení súdom prvého stupňa je zrejmé, že žalobca – veriteľ doručil platobný výmer na daň z nehnuteľnosti za rok 2005 správcovi konkurznej podstaty, tento prevzatie výmeru nenamietol, namietol nedodržanie formy uplatnenia pohľadávky, ktorá námietka z vyššie uvedeného nebola zistená ako dôvodná.

Odvolací súd pri skúmaní dôvodnosti ďalšej námietky odvolateľa, námietky premlčania zistil, že touto námietkou sa súd prvého stupňa nezaoberal, resp. svoje rozhodnutie v tejto časti náležite neodôvodnil.

Podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že považoval pohľadávku za uplatnenú u správcu konkurznej podstaty už doručením platobného výmeru, prípadne výzvy na zaplatenie daňových nedoplatkov, a preto nie je ani námietka premlčania vznesená žalovaným dôvodná. Súd prvého stupňa dospel k takémuto záveru bez toho, aby uviedol k akým skutkovým záverom a na základe akých vykonaných dôkazov k tomuto záveru dospel, necitoval právne predpisy, ktoré prípadne použil na posúdenie námietky premlčania a z ktorých vyvodili svoje právne závery.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ a ods. 2 O. s. p. rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, v ktorom vec riadne prejedná, rozhodne o veci a rozhodnutie náležite v zmysle ust. § 157 ods. 2 O. s. p. odôvodní.

V zmysle ust. § 224 ods. 3 O. s. p. opätovne, podľa výsledku konania, rozhodne o náhrade trov konania v novom rozhodnutí o veci.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 17. decembra 2013

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová